

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครปฐม
AN ANALYSIS OF PARENT OPINIONS ON THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF
KINDERGARTENERS IN ANUBAN NAKHONPATHOM SCHOOL

นางสาวมณียา จิตธิวงษ์ *

Maneeya Jitthiwong

ผศ.ดร.ศศิลักษณ์ ขยันกิจ **

Asst. Prof. Sasilak Khayankij, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครปฐม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครปฐม ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2557 จำนวน 132 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอนุบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอารมณ์จิตใจ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา คือ ด้านสังคม ($\bar{X} = 4.39$) ด้านร่างกาย ($\bar{X} = 4.35$) และด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 4.30$) ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นว่า เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีความมั่นใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น สื่อสารความต้องการของตนเองได้ โดยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ควรส่งเสริม ได้แก่ ความสามารถในการใช้มือหยิบจับสิ่งของ การควบคุมอารมณ์ การมีมารยาทที่ดี และการแก้ปัญหา

* หน่วยงานสังกัด นิสิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: mjladypink@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: sasilak.k@chula.ac.th

ISSN1905-4491

Abstract

The purpose of this research was to analyze parent opinions on the desirable characteristics of kindergarteners in Anuban Nakhonpathom School in 4 aspects; physical, emotional, social and intellectual. The samples were 132 parents of kindergarteners in kindergarten level 2 of Anuban Nakhonpathom School in second semester, academic year 2014. The research tools were a questionnaire and an interview form. The data was analyzed by percentage, means, standard deviation and content analysis.

The research results found that parent opinions on the desirable characteristics of kindergarteners were performed at a high level ($\bar{X} = 4.35$). Considering each aspects, the emotional aspect was the highest mean score ($\bar{X} = 4.40$) followed by social ($\bar{X} = 4.39$), physical ($\bar{X} = 4.35$), and the intellectual aspect ($\bar{X} = 4.30$), respectively. In addition, parents commented that kindergarteners were physically healthy, generous, confident, and had ability to express their own needs. The desirable characteristics of kindergarteners that parents wanted to promote were ability to use fine motor, self – control, courtesy, and problem solving skill.

คำสำคัญ: ความคิดเห็นของผู้ปกครอง/คุณลักษณะที่พึงประสงค์/เด็กอนุบาล

KEYWORDS: PARENT OPINIONS/DESIRABLE CHARACTERISTICS/KINDERGARTENERS

บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้องดำเนินการอย่างดีให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาสังคมและพัฒนาโลก ดังนั้นการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากการศึกษาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับ อาภรณ์ รัตน์มณี (2553) ที่กล่าวว่า ไม่ว่าจะทำการพัฒนาส่วนใดต้องเริ่มมาจากการพัฒนาคน เสียก่อน ซึ่งการพัฒนาคนสามารถทำได้ คือ การให้การศึกษา ฉะนั้นการพัฒนาประเทศต้องกระทำควบคู่ไปกับการพัฒนาการศึกษาของคนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวล้ำนำโลกไปมาก การศึกษาต้องพัฒนาไปให้ทันกับโลก ประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนตั้งแต่วัยอนุบาล ข้อมูลจาก รายงานสถานการณ์ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยประจำปี 2550 พบว่า คุณภาพชีวิตของ ประชากรด้อยกว่าประเทศอื่นๆ มาตรฐานความเป็นอยู่ อยู่ในระดับต่ำ อีกทั้ง รัฐบาลให้ความสำคัญกับการศึกษาน้อยเกินไป โดยเฉพาะ การศึกษาปฐมวัยทั้งๆที่เด็กในวัยนี้เป็นช่วงวัยที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554) ดังนั้นระบบการศึกษาของไทยจึงเริ่มตระหนักถึงปัญหาด้าน การศึกษามากขึ้นและพยายามหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุงให้การศึกษาที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น จึงทำให้เกิดการ ปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทาง การศึกษาและการเรียนรู้ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนเพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งในระบบ นอก ระบบและตามอัธยาศัยอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกันทุกระดับและประเภทการศึกษา (อัญรัตน์ นาเมือง, 2553)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีเป้าหมายเพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย โดยคำนึงถึงความสามารถและความแตกต่างระหว่าง บุคคล หลักสูตรกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ 12 ประการ คือ เด็กมี ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม ชื่นชมและ แสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวและรักการออกกำลังกาย ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย รัก

ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสม เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ อันเป็นการพัฒนาเด็กครบทั้ง 4 ด้าน เป็นองค์รวม และพัฒนาให้เด็กเติบโตอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งกาย ใจ ปัญญา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

โรงเรียนอนุบาลนครปฐมเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม จัดการศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งภาคหลักสูตรปกติและภาคหลักสูตรภาษาอังกฤษ โดยการจัดการศึกษาในระดับชั้นอนุบาลอยู่ในรูปแบบของกิจกรรมหลัก 6 กิจกรรม มุ่งพัฒนาเด็กให้เป็นเด็กดี มีมาตรฐาน 10 ประการ ได้แก่ นับถือศาสนา รักษาธรรมเนียมประเพณีไทย เคารพ และเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ พุดจาสุภาพ กตัญญู ใฝ่เรียนรู้ อดทนอดกลั้น ประหยัด อดออม ซื่อสัตย์ และบำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ผู้ปกครองมีบทบาทต่อการสนับสนุนทางการเรียนการสอน โดยโรงเรียนได้จัดตั้งคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองในแต่ละระดับชั้นเพื่อประสานความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็ก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติในมาตรา 29 ว่า ให้โรงเรียนร่วมกับบุคคล ครอบครัว และชุมชนส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม และมีส่วนร่วมทางการศึกษา เช่น การเป็นตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการศึกษาเป็นการแสดงให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนมุมมองว่า การศึกษาเป็นเรื่องของทุกคนไม่ใช่แค่โรงเรียนเท่านั้น เพราะการที่จะทำให้เด็กทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้นั้น ทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการศึกษาซึ่งแม้ว่าช่วงเวลาที่ผ่านมาหลายภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมแต่ยังไม่เพียงพอต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะการมีส่วนร่วมมีหลายระดับ โดยระดับที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ดีที่สุด คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่แสดงความรับผิดชอบร่วมกัน จากแนวคิดจากทฤษฎีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของ Epstein (1995) มองว่า ครอบครัว และโรงเรียนมีความรับผิดชอบร่วมกันในกระบวนการบ่มเพาะผู้เรียนทางสังคม โดยหลักการนี้พัฒนาขึ้นบนฐานของการมีเป้าหมายและพันธกิจร่วมกันของโรงเรียนและครอบครัว นอกจากนี้ยังได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความผูกพันของครอบครัวและโรงเรียนทั้ง 6 รูปแบบ ได้แก่ การเป็นผู้ปกครอง การสื่อสาร การเป็นอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการร่วมแรงร่วมใจ ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าว จะเห็นได้ว่าสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กทั้งเรื่องการดูแลสุขภาพอนามัย ความปลอดภัยของเด็ก ติดต่อสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางพัฒนาการของเด็ก ให้การช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้เรียน การให้คำปรึกษาของผู้ปกครองเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียน รวมถึงการร่วมแรงร่วมใจประสานงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกิจกรรมในสถานศึกษาและครอบครัวในการพัฒนาความรู้ของผู้เรียน (พร้อมพิไล บัวสุวรรณ, 2554) นอกจากนี้ ทางโรงเรียนสามารถเชิญผู้ปกครองมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็ก จัดประชุมและอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลเด็กวัยอนุบาล พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเปรียบเสมือนการสนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาของเด็ก (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2555)

ผู้ปกครอง คือ ครูคนแรกของเด็กเป็นผู้สอนให้เด็กได้เรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่างจากที่บ้าน เมื่อเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา การเรียนรู้จะต้องเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและครอบครัวเพื่อให้การเรียนรู้ของเด็กนั้นต่อเนื่องและทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อเด็ก สามารถเชื่อมโยงสู่ชีวิตจริงที่บ้านได้ด้วย ซึ่งบทบาทสำคัญ

ของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก คือ การเข้าใจพัฒนาการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของลูก เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันผู้ปกครองจึงควรทำความเข้าใจและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในวิถีทางที่เด็กเป็น ให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก อบรมสั่งสอนด้านคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงบุคลิกภาพของเด็ก ใช้เวลากับเด็กอย่างมีคุณภาพ อีกทั้งการให้ความร่วมมือกับการจัดกิจกรรมของทางโรงเรียนเพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อพัฒนาเด็กไปในทิศทางเดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

จากหลักการพัฒนาเด็กที่มุ่งให้ความสำคัญในการร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครอง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กอนุบาลโรงเรียนอนุบาลนครปฐมในประเด็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมจัดการเรียนการสอนและพัฒนาเด็กที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและอัตลักษณ์ของโรงเรียนต่อไป

คำถามการวิจัย

ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 ของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครปฐมใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 จากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้ ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประเด็นที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์	1) ด้านร่างกาย	1.1) การเคลื่อนไหวและประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อ
		1.2) สุขนิสัยที่ดีและการช่วยเหลือตนเอง
	2) ด้านอารมณ์ จิตใจ	2.1) สุขภาพจิตดี
		2.2) ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
	3) ด้านสังคม	3.1) การอยู่ร่วมกับผู้อื่น
		3.2) จิตใจดีงามและรักษาระบบนิเวศไทย
	4) ด้านสติปัญญา	4.1) การเรียนรู้
		4.2) ทักษะการแสวงหาความรู้

2. การกำหนดประชากรและตัวอย่างประชากร

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลักสูตรภาคปกติของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2557 จำนวน 195 คน

2.2 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลักสูตรภาคปกติจำนวน 130 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (อ้างถึงใน วรณิ แกมเกตุ, 2551) ในการประมาณค่าสัดส่วนประชากรที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ยอมให้ความคลาดเคลื่อนได้ $\pm 5\%$ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 132 คน จากนั้น แบ่งสัดส่วนของตัวอย่างประชากรแต่ละห้องเรียนผู้วิจัยเลือกวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยใช้วิธีการจับสลาก ดังแสดงในตารางที่ 2 ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามห้องเรียน

จำนวนห้องเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อนุบาลปีที่2/1	49	33
อนุบาลปีที่2/2	47	33
อนุบาลปีที่2/3	51	33
อนุบาลปีที่2/4	48	33
รวม	195	132

2.3 ผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม เป็นผู้ปกครองเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 12 คน ผู้วิจัยใช้การเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติ คือ ผู้ปกครองที่เป็นคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2

3. การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 กำหนดลักษณะและโครงสร้างของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 2 ชุด รายละเอียดเป็นดังนี้

3.1.1 แบบสอบถามผู้ปกครอง เรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอนุบาล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ความสัมพันธ์กับเด็ก จำนวนบุตรหลานที่กำลังศึกษาในโรงเรียนนี้ การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน และพัฒนาการที่ผู้ปกครองต้องการส่งเสริมมากที่สุด มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและปลายเปิด จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอนุบาล ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) จำนวน 32 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

3.1.2 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เป็นข้อคำถามปลายเปิด มีลักษณะเป็นแนวคำถามแบบกำหนดโครงสร้าง ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา จำนวนทั้งสิ้น 6 ข้อ

3.2 ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงและความครอบคลุมตามเนื้อหา แล้วปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

4.1. ผู้วิจัยส่งจดหมายขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนครปฐมเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 132 ฉบับ โดยกำหนดระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 9 มีนาคม ถึง วันที่ 13 มีนาคม 2558

4.3 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทั้งสิ้น 124 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.9

4.4 ผู้วิจัยสัมภาษณ์คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 12 คน โดยนัดหมายวันและเวลาล่วงหน้าในการสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์แบบรายบุคคลตามแนวคำถามพร้อมจดบันทึกแบบสั้น โดยสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 -17 มีนาคม 2558 สัมภาษณ์ในช่วงเวลา 15.00 – 16.30 น. โดยใช้เวลาสัมภาษณ์ 30 นาที ต่อการสัมภาษณ์ 1 คน

5. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

5.1 แบบสอบถามผู้ปกครอง ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5.1.2 ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอนุบาล วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำมาแปลความหมายเป็นระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองตามเกณฑ์ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	น้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

5.1.3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม วิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มข้อความ แจกแจงความถี่ และสรุปเป็นความเรียง

5.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปเรียบเรียง แยกคำตอบให้เป็นหมวดหมู่ แล้วนำเสนอข้อมูลด้วยการบรรยาย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครปฐม สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองจากแบบสอบถาม พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง

คิดเป็นร้อยละ 71.8 มีอายุระหว่าง 36–40 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.0 จบการศึกษาที่ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 45.2 ประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 30.0 ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ปกครองคือ เป็นพ่อแม่ คิดเป็นร้อยละ 63.7 โดยมีบุตรหลานที่กำลังศึกษาในโรงเรียนนี้จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7 ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 54.0 และพัฒนาการที่ผู้ปกครองต้องการส่งเสริมมากที่สุด คือ ด้านสติปัญญา คิดเป็นร้อยละ 63.0

1.2 ข้อมูลทั่วไปจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ปกครองเป็นเพศหญิง จำนวน 8 คน เป็นเพศชายจำนวน 4 คน จบการศึกษาที่ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 7 คน ระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรชั้นสูง จำนวน 4 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 1 คน ประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ จำนวน 5 คน อาชีพค้าขาย จำนวน 3 คน อาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 2 คน และอาชีพรับจ้างจำนวน 2 คน ผู้ปกครอง จำนวน 3 คน มีบุตรหลานที่กำลังศึกษาในโรงเรียนนี้ จำนวน 1 คน ผู้ปกครองจำนวน 8 คน มีบุตรหลานที่กำลังศึกษาในโรงเรียนนี้ จำนวน 2 คน และผู้ปกครอง จำนวน 1 คน มีบุตรหลานที่กำลังศึกษาในโรงเรียนนี้ จำนวน 3 คน

2. ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอนุบาล

ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นรายด้าน เป็นดังนี้

2.1 ด้านร่างกาย

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย เป็นดังนี้

1) ด้านการเคลื่อนไหวและประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$) โดยรายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มี 4 รายการ คือ เด็กมีน้ำหนักมือแข็งแรง สามารถใช้มือในการถือหรือหยิบจับสิ่งของได้อย่างมั่นคง ($\bar{x} = 4.38$) เด็กมีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหวร่างกายด้วยการเดินหรือวิ่ง ($\bar{x} = 4.36$) เด็กสามารถทรงตัวได้ดี ไม่เสียหลักหรือล้มง่าย ($\bar{x} = 4.34$) และเด็กสามารถใช้นิ้วโป้งและนิ้วชี้ในการหยิบสิ่งของขนาดเล็กได้อย่างคล่องแคล่ว ($\bar{x} = 4.12$)

2) ด้านสุขนิสัยที่ดีและการช่วยเหลือตนเอง พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$) โดยรายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มี 2 รายการ คือ เด็กสามารถดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายได้ด้วยตนเอง ($\bar{x} = 4.61$) และเด็กรู้จักระมัดระวังตนเองให้ปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ ($\bar{x} = 4.56$) ส่วนรายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มี 2 รายการ คือ เด็กสามารถเลือกเครื่องแต่งกายได้ เหมาะสมกับสภาพอากาศและสถานการณ์ ($\bar{x} = 4.31$) และเด็กปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องดักเตือนหรือช่วยเหลือ ($\bar{x} = 4.17$)

ผู้ปกครองมีความเห็นเพิ่มเติม ได้แก่ ต้องการให้โรงเรียนจัดพื้นที่ภายในโรงเรียนให้เพียงพอต่อการออกกำลังกายของเด็ก (14 คน) และสนับสนุนให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน (7 คน) นอกจากนี้ประเด็นที่ผู้ปกครองต้องการส่งเสริมเพิ่มเติมคือ การหลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารที่ไม่มีประโยชน์ เช่น น้ำอัดลม ขนมกรุบกรอบหรือขนมที่มีสีสังเคราะห์ (9 คน)

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงของเด็ก (9 คน) ความคล่องในการใช้กล้ามเนื้อเล็กทำกิจกรรมศิลปะ (2 คน) และการรู้จักระมัดระวังตนเองให้ปลอดภัยจากอันตราย (1 คน) นอกจากนี้ผู้ปกครองต้องการส่งเสริมเด็กในเรื่อง

ความสามารถในการใช้มือหยิบจับสิ่งของ (8 คน) การป้องกันตนเองจากโรคร้ายไข้เจ็บ (2 คน) และการจับดินสออย่างถูกวิธี (2 คน)

2.2 ด้านอารมณ์ จิตใจ

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย เป็นดังนี้

1) ด้านสุขภาพจิตดี ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$) โดยรายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มี 1 รายการ คือ เด็กมีการกล้าแสดงออกและมั่นใจ ($\bar{x} = 4.57$) รายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มี 3 รายการ คือ เด็กมีอารมณ์เบิกบาน แจ่มใส ไม่ขุ่นมัวง่าย ($\bar{x} = 4.50$) เด็กสามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดีเมื่อโมโหหรือไม่พอใจ ($\bar{x} = 4.24$) และเด็กบอกอารมณ์ความรู้สึกของตนเองได้สอดคล้องกับสถานการณ์ ($\bar{x} = 4.12$)

2) ด้านชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.43$) โดยรายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มี 3 รายการ คือ เด็กชอบทำกิจกรรมศิลปะ ($\bar{x} = 4.61$) เด็กสนใจและมีความสุขกับธรรมชาติรอบตัว ($\bar{x} = 4.52$) และเด็กมักร้องเพลงหรือฮัมเพลงในขณะที่ทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อความเพลิดเพลิน ($\bar{x} = 4.52$) ส่วนรายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มี 1 รายการ คือ เด็กเต้นหรือเคลื่อนไหวร่างกายเมื่อได้ยินเสียงเพลง ($\bar{x} = 4.08$)

ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ ต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมดนตรีให้กับเด็ก (16 คน) นอกจากนี้ประเด็นที่ผู้ปกครองต้องการส่งเสริมเด็กในเรื่องการควบคุมและการแสดงออกทางอารมณ์ของเด็ก (11 คน) และการแสดงออกถึงความห่วงใยต่อผู้อื่นหรือคนในครอบครัว (5 คน)

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการกล้าแสดงออกและมั่นใจในตนเองของเด็ก (12 คน) นอกจากนี้ผู้ปกครองต้องการส่งเสริมเด็กในเรื่อง การแสดงออกทางอารมณ์ต่อสถานการณ์ต่างๆ (9 คน) และการฝึกสมาธิด้วยกิจกรรมศิลปะ ดนตรี (3 คน)

2.3 ด้านสังคม

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย เป็นดังนี้

1) ด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) โดยรายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มี 2 รายการ คือ เด็กเก็บของเล่นเข้าที่ทุกครั้งหลังจากเล่นเสร็จโดยไม่ต้องเตือน ($\bar{x} = 4.63$) และเด็กเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสอนของผู้ใหญ่ ($\bar{x} = 4.54$) ส่วนรายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มี 2 รายการ คือ เด็กเล่นร่วมกับผู้อื่นได้โดยไม่ชวนทะเลาะ ($\bar{x} = 4.41$) และเด็กช่วยเหลือผู้ใหญ่ทำงานเล็กๆน้อยๆตามความสามารถจนเสร็จโดยไม่เลิกล้มเลิกกลางคัน ($\bar{x} = 4.09$)

2) ด้านจิตใจดีงามและรักษาระบบนิเวศไทย ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) โดยรายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มี 2 รายการ คือ เด็กมีนิสัยประหยัดและอดออม ($\bar{x} = 4.62$) และเด็กมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่คนและสัตว์ ($\bar{x} = 4.52$) ส่วนรายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มี 2 รายการ คือ เด็กรู้จักกาลเทศะในการปฏิบัติตัวต่อผู้ใหญ่ ($\bar{x} = 4.17$) และเด็กพูดจาสุภาพ อ่อนหวาน ($\bar{x} = 4.14$)

ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ ต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเรื่องการสอนคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็ก (11 คน) นอกจากนี้ประเด็นที่ผู้ปกครองต้องการส่งเสริม คือ เรื่องการแสดงออกด้วยกิจกรรมารยาทที่ควรปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ (21 คน)

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการมีน้ำใจของเด็กที่มีต่อผู้อื่น รู้จักแบ่งปันสิ่งต่างๆ (7 คน) การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย (4 คน) และการพูดจาสุภาพ อ่อนหวาน ไม่ตะโกนเสียงดัง (1 คน) นอกจากนี้ผู้ปกครองต้องการส่งเสริมเด็กในเรื่องการปฏิบัติตนต่อผู้ใหญ่ (8 คน) และการฝึกระเบียบวินัย (4 คน)

2.4 ด้านสติปัญญา

ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย เป็นดังนี้

1) ด้านการเรียนรู้ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$) โดยรายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มี 4 รายการ คือ เด็กพูดสื่อสารความต้องการของตนเองได้ ($\bar{x} = 4.49$) เด็กสามารถถ่ายทอดความคิดผ่านการเขียนหรือการวาดได้ ($\bar{x} = 4.23$) เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.22$) และเด็กสามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ($\bar{x} = 4.14$)

2) ด้านทักษะการแสวงหาความรู้ ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$) โดยรายการที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มี 4 รายการ คือ เด็กช่างซักถามเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว ($\bar{x} = 4.48$) เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ($\bar{x} = 4.39$) เด็กสนใจและตื่นตัวกับสถานที่หรือผู้คนใหม่ๆ ($\bar{x} = 4.37$) และเด็กมีสมาธิจดจ่อไม่วกแวกง่ายอย่างน้อย 15 นาที ($\bar{x} = 4.04$)

ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเพิ่มเติม ได้แก่ ต้องการให้โรงเรียนจัดการสอนวิธีการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ (13 คน) การฝึกคิดแก้ปัญหา (10 คน) และการพัฒนาความคิดอย่างสร้างสรรค์ แปลกใหม่ (9 คน)

ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการสื่อสารบอกความต้องการของเด็ก (6 คน) ความสนใจอยากรู้อยากเห็น (5 คน) การใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือนิทาน (1 คน) และการพูดจาสุภาพ อ่อนหวาน ไม่ตะโกนเสียงดัง (1 คน) นอกจากนี้ผู้ปกครองต้องการส่งเสริมเด็กในเรื่อง การคิดแก้ปัญหา (6 คน) การออกเสียงคำพูดที่ถูกต้อง ชัดเจน (4 คน) และการเขียนพยัญชนะและตัวเลขไทยที่ถูกต้อง (2 คน)

อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครปฐม พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กทั้ง 4 ด้าน ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้และการพัฒนาเด็ก โดยให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการช่วยเหลือ สนับสนุนการจัดการศึกษาของเด็ก ครูเป็นผู้สื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลเด็กกับผู้ปกครองเพื่อให้ได้ทราบถึงพัฒนาการและการช่วยเหลือเด็กในด้านต่างๆ อีกทั้งผู้ปกครองให้ความไว้วางใจต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา บุคลากรภายในสถานศึกษา โดยส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนนี้มากกว่า 1 คน สอดคล้องกับ Epstein (1995) ที่กล่าวว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการติดต่อสื่อสาร คือ ความรับผิดชอบของทางโรงเรียนที่ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของทางโรงเรียนและพัฒนาการของนักเรียน การติดต่อสื่อสารนี้รวมไปถึงประกาศต่างๆ จากทาง

โรงเรียน สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน การประชุมผู้ปกครอง ตลอดจนวิธีการต่างๆในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองซึ่งวิธีการนี้จะทำให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของโรงเรียนทราบถึงพัฒนาการนักเรียน รวมไปถึงการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กอย่างทันท่วงที สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ อาทิตยา อินยง (2554) เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กอนุบาล โรงเรียนทิพย์ธารา พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเป็นอาสาสมัครและด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับมากเนื่องจากโรงเรียนได้กำหนดแนวทางให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา โดยการจัดให้มีการประชุมโครงการอย่างสม่ำเสมอ และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกับเด็ก เพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ของโรงเรียน นอกจากนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นที่สำคัญนำมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านร่างกาย

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านร่างกาย ประกอบด้วย เด็กสามารถดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายได้ด้วยตนเอง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยจากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจที่เด็กมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่เด็กมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงนั้นเกิดจากการที่เด็กได้รับอาหารที่มีประโยชน์ การรักษาสุขภาพร่างกายอย่างสม่ำเสมอไปถึงการออกกำลังกาย นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังได้จัดอาหารเสริมนมที่เป็นประโยชน์ต่อเด็กและจัดกิจกรรมให้เด็กได้ออกกำลังกายเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อส่วนต่างๆให้แข็งแรง ปลุกฝังให้เด็กรักความสะอาดด้วยการล้างมือก่อนและหลังการทำกิจกรรม สอดคล้องกับ สุดใจ เหล่าสุนทร (2549) กล่าวว่า การสร้างความเจริญเติบโตให้แก่เด็กทางร่างกาย ประกอบด้วยหลัก 4 ประการ คือ อาหาร อากาศบริสุทธิ์ การนอนหลับพักผ่อน และการออกกำลังกาย ความสะอาด การปลอดจากโรคภัยไข้เจ็บและอุบัติเหตุ หากเด็กได้รับสิ่งดังกล่าวครบถ้วน ร่างกายของเด็กก็จะเจริญเติบโตตามธรรมชาติ อาจจะมีร่างกายสูงใหญ่กว่าเด็กไทยเมื่อ 20 ปีก่อนอาจเพราะการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์มากกว่าในยุคก่อน ในขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยจากความคิดเห็นเพิ่มเติม พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนจัดพื้นที่ภายในโรงเรียนให้เพียงพอต่อการออกกำลังกาย เนื่องจากผู้ปกครองต้องการให้เด็กได้เคลื่อนไหวและออกกำลังกายเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ ได้แก่ แขน ขา และลำตัว เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่มีความกระตือรือร้น และต้องการเคลื่อนไหวร่างกายตลอดเวลา รวมไปถึงการเคลื่อนไหวที่มีความสมดุลและประสานสัมพันธ์กันของอวัยวะส่วนต่างๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาพัฒนากล้ามเนื้อให้กับเด็ก สอดคล้องกับ นิติธร ปิลวาสน์ (2555) กล่าวว่า การเคลื่อนไหวร่างกายเป็นกิจกรรมที่เด็กได้เล่นอย่างสนุกสนาน เป็นการระบายอารมณ์ให้กับเด็ก ได้พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ โดยเฉพาะกล้ามเนื้อแขน ขา มือ ลำตัว และทุกส่วนของร่างกายรวมถึงการฝึกฝนการพัฒนาทางร่างกายในด้านการควบคุมการทรงตัว การประสานสัมพันธ์ของประสาทและการรับรู้ด้านร่างกาย ทำให้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆของร่างกายมีความแข็งแรง ทนทาน ว่องไว นำไปสู่การทำกิจกรรมต่างๆได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ เช่น การเล่นปีนป่ายช่วยให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อแขน และขาให้แข็งแรง การโยนลูกบอลพัฒนากล้ามเนื้อแขนขาและลำตัว นอกจากนี้ กิจกรรมเคลื่อนไหวยังช่วยฝึกทักษะหรือคุณลักษณะอื่นได้ เช่น ความมีระเบียบวินัย การรอคอย ความมีน้ำใจ ความอดทน การควบคุมอารมณ์ และการคิดจินตนาการ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ เดชนริศ หาญโรจนกุล (2554) เรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการละเล่นพื้นบ้านไทยที่มีต่อสมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับทักษะของเด็กอนุบาล พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการละเล่น

พื้นบ้านไทยมีการพัฒนาสมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับทักษะดีวก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกิจกรรมพลศึกษาเป็นกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กมีพัฒนาการแบบองค์รวมผ่านการออกกำลังกายหรือกิจกรรมต่างๆ เช่น การเล่นเกม เล่นกีฬา เป็นต้น ผลจากการจัดกิจกรรมทำให้เด็กมีทักษะกลไกการเคลื่อนไหวแบบต่างๆดีขึ้น กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กเกิดการพัฒนา มุ่งเน้นให้เกิดความสนุกสนาน เกิดการทำงานเป็นหมู่คณะ รู้จักเป็นผู้นำผู้ตาม และฝึกการคิด

2. ด้านอารมณ์ จิตใจ

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านอารมณ์ ประกอบด้วย เด็กมีการกล้าแสดงออกและมั่นใจในตนเอง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการกล้าแสดงออกและมั่นใจในตนเอง ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เด็กสร้างความมั่นใจในตนเองและมีความกล้าแสดงออกจากการร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมสานสัมพันธ์กีฬาอนุบาล การจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆร่วมกับชุมชน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดความคุ้นเคยและแสดงออกอย่างมั่นใจ สอดคล้องกับ เทิดศักดิ์ เดชคง (2543) กล่าวว่า การส่งเสริมความมั่นใจและการกล้าแสดงออกของเด็ก ได้แก่ การพูดคุยสื่อสารและเข้าสังคม พูดคุยกับผู้อื่น และครูควรสร้างกิจกรรมที่เด็กจะได้แสดงออกแล้วคอยสังเกตความก้าวหน้าของเด็กแต่ละคน โดยปฏิบัติร่วมกับการทำซ้ำๆ ซึ่งจะทำให้เด็กเป็นคนที่มีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น ในขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านอารมณ์ พบว่า เด็กชื่นชอบการทำกิจกรรมศิลปะ เนื่องจากกิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดด้วยงานศิลปะ ได้ลงมือกระทำด้วยตนเองและเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน อีกทั้งเด็กยังได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนทำให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น สอดคล้องกับ ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ (2553) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดที่ช่วยให้เด็กสามารถแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์ ขณะเดียวกันก็ได้รับความสนุกสนาน และเพลิดเพลินที่ได้ทำเช่นกัน เนื่องจากผลงานศิลปะของเด็กไม่มีองค์ประกอบที่ซับซ้อนและไม่มีเนื้อหาทางสังคม เมื่อภาษาที่เป็นตัวหนังสือยังไม่ได้รับการพัฒนา ภาษาที่ช่วยบอกเล่าประสบการณ์และความรู้สึกได้ดีที่สุด คือ ภาษาที่เป็นรูปทรงสัญลักษณ์ การขีดเขียนที่เด็กสามารถใช้สื่อความรู้สึก ความปรารถนาและความฝันได้ดีที่สุด การที่เด็กได้ถ่ายทอดประสบการณ์และความรู้สึกของตนเองจึงเป็นบ่อเกิดแห่งความสุขและความภูมิใจ

3. ด้านสังคม

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสังคม ประกอบด้วย เด็กสามารถเก็บของเล่นเข้าที่หลังจากเล่นเสร็จโดยที่ไม่ต้องตักเตือน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งจากการจัดการศึกษาในรูปแบบของ 6 กิจกรรมประจำวันเด็กจะได้เรียนรู้และฝึกฝนเรื่องของระเบียบวินัยทั้งในเรื่อง การเก็บของใช้ส่วนตัว การเข้าแถวเพื่อรอคอยผู้อื่น หรือการเก็บของเล่นเข้าที่ สอดคล้องกับ มิ่งขวัญ ฉ่ำชื่นเมือง (2542) กล่าวว่า ระเบียบวินัยเป็นสิ่งที่อยู่ในตัวของแต่ละบุคคลนั่นเอง วิธีสำคัญที่จะกระตุ้นให้เด็กมีวินัยอยู่ทุกขณะ โดยการนำเรื่องที่เด็กสนใจเป็นสื่อเพื่อตอบสนองความต้องการภายในของเด็กและลดความขัดแย้ง ความต้องการภายในของเด็กสามารถรับรู้ได้ โดยผู้ใหญ่ให้ความสนใจในตัวเด็กและควรกระทำเป็นตัวอย่างให้เด็กเห็นว่า วินัยเป็นสิ่งที่ดี ถึงแม้ว่ากฎระเบียบสำหรับเด็กจะเข้มงวดเพียงใด ก็ไม่สามารถคาดหวังว่าเด็กจะกระทำตามทุกคน ดังนั้น พ่อแม่ หรือครู คือ ผู้นำทางให้เด็กได้พัฒนาวินัยในตนเองและเด็กควรปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาความคิดเห็นผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านสังคม พบว่า เด็กมีนิสัยประหยัดและอดออมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของโรงเรียนที่กล่าวว่า “เด็กดี มีมาตรฐาน” กำหนดขึ้นเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาเด็กให้ได้มาตรฐานและเป็นเด็กดีนั้น ประกอบด้วยหลายองค์ประกอบรวมถึง การปลูกฝังให้เด็กรู้จักประหยัด อดออม โดยทางโรงเรียนได้จัดโครงการประหยัด รักอดออม ซึ่งเป็นโครงการที่สนับสนุนให้เด็กออมเงินจากการเหลือใช้ และร่วมกันประดิษฐ์กระป๋องออมสินจากวัสดุเหลือใช้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ที่กล่าวว่า การปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการแก่เยาวชนไทย อันได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สะอาด สุภาพ สามัคคีและมีน้ำใจ โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยให้เป็นคนดี มีความรู้ด้วยคุณธรรมพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับความร่วมมือของสถานศึกษาและพัฒนาเด็กให้รู้จักการเลือกใช้อย่างรู้คุณค่า ประหยัด และคิดก่อนใช้

4. ด้านสติปัญญา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านสติปัญญา ซึ่งประกอบด้วย เด็กพูดสื่อสารความต้องการของตนเองได้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาประเด็นย่อยจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจที่เด็กสามารถสื่อสารบอกความต้องการของตนเองได้ การที่เด็กสามารถพูดสื่อสารได้ดีนั้น เนื่องมาจากการที่เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม เช่น สมาชิกในครอบครัวหรือโรงเรียน และโรงเรียนได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านภาษาให้กับเด็กด้วยการเล่าข่าวประจำวัน การตั้งคำถามที่สงสัยของเด็ก หรือการเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับผลงานศิลปะของตนเอง สอดคล้องกับ McGee and Richgels (2000) กล่าวว่า การสนทนาเป็นวิธีการสำคัญที่ครูจำเป็นต้องใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางภาษา การที่เด็กบอกความต้องการหรือเล่าเรื่องราวในชีวิตประจำวันทำให้เด็กเข้าใจเรื่องราวต่างๆ ได้ดีขึ้น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เมื่อเด็กได้ใช้ภาษาบ่อยๆ เด็กจะรู้จักการตั้งคำถาม และหาข้อมูลไว้ล่วงหน้าทำให้ครูและเด็กเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังช่วยพัฒนาการยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นพูดได้ ในขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาความคิดเห็นผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านสติปัญญา พบว่าเด็กมักจะซักถามเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัว ซึ่งทางโรงเรียนได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการซักถามและสนทนาโต้ตอบกับครูหรือผู้อื่น เช่น การสอนโครงการ (Project Approach) คือ การที่เด็กศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากความสนใจโดยมีครูเป็นผู้กระตุ้นให้เด็กใช้ภาษาเพื่อจัดระบบความคิดและสนับสนุนให้เด็กได้ใช้ความรู้ เด็กต้องใช้ภาษาเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก สอดคล้องกับ Morrison (1998) กล่าวว่า การที่เด็กได้สัมผัสสิ่งต่างๆ รอบตัวจะเป็นการคิดสร้างความรู้ขึ้นภายในตน การเรียนรู้ของเด็กเกิดจากอิทธิพลของสังคมและผู้อื่นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับภาพ โดยเชื่อว่าภาษามีความสำคัญที่เด็กจะใช้เพื่อการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาต้องมาจากสิ่งที่เป็นจริงและเกี่ยวข้องกับเด็ก

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนควรเพิ่มพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมเคลื่อนไหวในการออกกำลังกายสำหรับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ให้แข็งแรง เคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่ว
2. โรงเรียนควรมีการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างต่อเนื่องกับผู้ปกครองเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กพร้อมทั้งสนับสนุนช่วยเหลือให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวทางของโรงเรียน
3. ผู้ปกครองควรให้ข้อมูลเด็กแก่ครูเพื่อเป็นส่วนช่วยสนับสนุนและแก้ไขปัญหาเพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะเหมาะสมตามวัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย

การทำวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กก่อนอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลนครปฐม แต่ยังไม่ได้ระบุถึงวิธีการส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก ดังนั้นควรมีการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องการวิธีการส่งเสริมและพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา เพื่อให้เด็กเกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- เดชนริศ หาญโรจนกุล. (2554). *ผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทยที่มีต่อสมรรถภาพทางกายที่สัมพันธ์กับทักษะของเด็กก่อนอนุบาล*. สืบค้นจาก <http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V54/v54d0084.pdf>
- ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์. (2553). *การตุ๋น: มหัศจรรย์แห่งการพัฒนาสมองและการอ่าน*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิเด็ก.
- เทิดศักดิ์ เดชคง. (2543). *การเรียนรู้สู่พลังจิตใจ*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี – สฤษดิ์วงศ์.
- นิติธร ปิลาวสน์. (2555). *เล่นเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่*. สืบค้นจาก <http://taamkru.com/th/>
- พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2554). *ครอบครัวและโรงเรียน หุ่นส่วนเพื่อคุณภาพของผู้เรียน*. กรุงเทพมหานคร: แสงดาว.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช คณะศึกษาศาสตร์. (2555). *หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มิ่งขวัญ ฉ่ำชื่นเมือง. (2542). *อัจฉริยะเริ่มที่บ้าน: วิธีเลี้ยงลูกให้เป็นอัจฉริยะด้วยการศึกษาแบบองค์รวม*. กรุงเทพมหานคร: ต้นธรรม.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่2)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดใจ เหล่าสุนทร. (2549). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *เด็กปฐมวัยของสหรัฐอเมริกา; รายงานการพัฒนาและการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). *แนะแนวหลักในการปฏิบัติต่อเด็กวัย 3-5 ปีของพ่อแม่ผู้ปกครอง*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- อาทิตยา อินยง. (2554). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กก่อนอนุบาล โรงเรียนทิพย์ธารา*. สืบค้นจาก <http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V54/v54d0065.pdf>
- อาภรณ์ รัตนมณี. (2553). *ทำไมระบบการศึกษาไทยจึงพัฒนาช้า*. สืบค้นจาก http://www.mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.php
- อัญญรัตน์ นามเมือง. (2553). *การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทย. วารสารนราธิวาสราชนครินทร์, 2(2), 112-121.*

ภาษาอังกฤษ

- Epstien, J. L. (1995). School/family/community partnerships: Caring for the children we share. *Phi Delta Kappan*, 9(5), 701-712.
- McGee, L. M., & Richgels, D. J. (2000). *Literacy's beginnings: Supporting young readers and writers*. Boston; Allyn & Bacon.
- Morrison, G. S. (1998). *Early childhood education today* (7th ed). USA: Prentice-Hall.